

Záridő

Csupasz faágak zörgettek be a második emeleti konyhaablakon. Bent meleg volt, a sütőben nemrég még bukta sült. Betöltötte a csöppnyi helyiséget az illata.

A konyhaasztalnál hárman ültek régi fényképeket nézegetve. Osztozkodni próbáltak. Ő inkább az utcára bámult kifelé. Egy öregembert figyelt lent, akit egy kisgyerek rángatott a kabátjánál, az a másodikról nem volt látható, hogy miért. Az unokája lehetett. Kövér gyöngyszemekként gurultak le az esőcseppek az ablak üvegén. A konyhában a vita veszekedésbe csapott át. A kisfiú lent toporzékolt, végül az öregember engedett. Lassan eltűntek a következő háztömb takarásában.

Azon vitatkoztak, hogy melyik kép mennyit érhet, amikor feljűk fordult. Egyikük sem értett hozzá. Arcukat nézte, nem voltak már fiatalok. „Én mindegyiken őt keresem.” – mondta a pillanatnyi csendben. Az eddigi kiabálás után furcsán hatott nyugodt hangja. Ezért is haragudtak rá. Heves szél sepert végig az utcán, remegtek a falevelek. Ketten folytatták a kiabálást, miközben három kupacból húzogatták a képeket ide-oda.

Eszébe jutott öregapja, ahogy a háttérret rendezte, igazgatta a ruhán a fodrokat, állítgatott a fejtartáson. „Itt repül a kismadár!” – kiáltotta a kamera mögül lelkesen. El lehetett neki hinni, megmosolyogtatott. A nagy is nála készítettett fényképeket, úgy ismerkedtek meg. Igazgatta volna a nagyit is, de ő nem hagyta. Ráhagyta, de bosszantotta. A kismadár fakón repült. Megmutatta azoknak a képeit, akik hagyták magukat igazgatni, és akkor nagy beleegyezett, de feltétele volt. Ha megengedi, hogy belenézzen a kamerába. Összekoccant a fejük, amikor a géphez hajoltak.

El kellett halasztani a képkészítést. Vagy fél év múlva a belvárosi korzón látták meg újra egymást. A nagy a barátnőjével összekarolva sétált. Nagyapa a stúdió előtt dohányzott. Odalépett, és megkérte nagyit, hadd ismétlje meg a felvételeket. Megint feltétele volt. Megmutatja a labort, ahol előhív. Nagyinak annyi feltétele volt, hogy a képek végül akkor készültek el, amikor már férj-feleség lettek.

Miközben rá gondolt, a másik kettő pedig vitatkozott, ő ismét kinézett az ablakon az utcára. A hideg szeles novemberi nap miatt nem volt forgalmas. A kisfiú, akit az előbb hagyott ott tekintetével, öregapja kabátjába kapaszkodott. Most arra gondolt, ő is hogy bújt az öregemberhez, amikor a János-hegyre kirándultak. Felmentek a kilátóba, a szél lefújta a szájáról a levegőt, akkor sem sírt, pedig úgy érezte, megfullad. Egyébként szépen sütött a nap. Már a játékboltból jöttek kifelé. A kisfiú két kezében fogott egy színes nagy dobozt. Alig bírta. A szél szinte felkapta. Az öreg lehajolt hozzá, hogy segítsen, de a pöttöm fiúcska nem hagyta. Végül mégis engedte. Az öregember felemelte.

Most az egyik kupac jóval nagyobb lett, mint a másik kettő, és volt egy legkisebb. „Gondolom, ez az enyém.” – mutatott a legkisebb kupacra. Téged

úgysem érdekel, vetették a szemére. Megnézte a képeket. Ismerte őket. Öregapjával a saját készítésű sötétkamrába léptek. Fogta a kezét, hogy ne féljen. Bátor kisfiú volt, de meg volt illetődve. A lyukon keresztül, feje tetejére fordítva látták a kinti világot. A meglepetéstől majdnem felkiáltott. „Ezek a legértékesebbek.” – mondta aztán. Azok ketten pedig újra kezdtek. „Nem unjátok még?” – kérdezte.

Észrevett egy képet, amiből őrzött egyet. Nem azért, hogy nézegesse, hanem mert valahogy biztonságot adott, hogy van valamije. Egyébként nem ragaszkodott tárgyakhoz. A nagyiék házának az udvarán készült. Kavicsokkal játszottak guggolva a szomszéd kislánnyal, akit Andinak hívtak. Onnan néztek fel. A műteremben is készültek képek, de ez volt a kedvence. Pillantásuk valahol a doboz belsejében, egy üveglapon találkozott.

Gyakran játszottak a pincében is, de inkább csak a felsőbb lépcsőkön, ahol még nem volt hűvös. Keskeny kis ablak volt az egyik falon. Elétett egy lapot, amire kis lukat fúrt. Bent, a sötétben, a fehér pincefalon, fejtetőn bólogattak a kerti virágok. Kapott egy pusztit.

Egyszer elindultak lejjebb, kincset keresni. Izgalmasan táncolt a gyertya vékony lángja. Lementek a legbelső falig. Omladozó téglafal volt. Nagymama mesélte, hogy a háborúban, itt, ebben a pincében bújtak el a bombázás elől. Szeretett volna bemenni, megtudni, hogy mit rejt. Fegyvert, sisakot, jelvényt talán. Andi a karjába mart. Egy téglát elmozdított. Odatartotta a gyertyát. Büdös, dohos huzat csapott az arcukba. Elfújta a gyertyát. Andi egy sikollyal eltűnt. Remegve kereste a gyufát. A sötétben tapogatózva ment kifelé, vacogott a foga. Hova lett?

Andi sírva szaladt fel a lépcsőn. A nagymama átölelte. Meleg kötényében a bukta illata. Amikor felért, szigorú pillantást vetettek rá. Andi a babáival játszott. Senki sem szólt hozzá. Tudta, az nem magyarázat, hogy nem akarta megijeszteni. Visszament a pincébe játszani, és ekkor érezte először, hogy itt nincs egyedül.

A János-hegyen a szél majdnem lefújta a levegőt a szájáról, ezért a nagyapja kabátjába bújva keresett szélárnyéket. A sötét jó melegbe bújva súgta: „Hívd el a stúdióba Andit, mert azt akarom, hogy megint barátok legyünk.” Nagyapa buktával várta őket. Ekkor készültek a stúdióképek. Az öreg megengedte, hogy ő is készítsen képeket. Büszke volt a tudományára, bár a képek nem lettek tökéletesek. Megbeszélték, hogy megismétlik. Andit többé mégsem fotózta.

A sütőhöz ment, kinyitotta, a bukta illata kibélelte a konyhát, mire a másik kettő is abbahagyta a hangos vitát. Porcukorral szórták, segítettek neki tányéért elővenni. Egy kupacba tolták a képeket ismét, hogy elférjenek.